

KARTA OPISU MODUŁU KSZTAŁCENIA		
Nazwa modułu/przedmiotu Systemy SCADA		Kod 1010311461010324972
Kierunek studiów Energetyka	Profil kształcenia (ogólnoakademicki, praktyczny) (brak)	Rok / Semestr 3 / 6
Ścieżka obieralności/specjalność Ekologiczne źródła energii elektrycznej	Przedmiot oferowany w języku: polski	Kurs (obligatoryjny/obieralny) obligatoryjny
Stopień studiów: I stopień	Forma studiów (stacjonarna/niestacjonarna) stacjonarna	
Godziny Wykłady: 15 Ćwiczenia: - Laboratoria: - Projekty/seminaria: 15		Liczba punktów 2
Status przedmiotu w programie studiów (podstawowy, kierunkowy, inny) (brak)		(ogólnouczelniany, z innego kierunku) (brak)
Obszar(y) kształcenia i dziedzina(y) nauki i sztuki nauki techniczne		Podział ECTS (liczba i %) 2 100%
Odpowiedzialny za przedmiot / wykładowca:		
Dr inż. Grzegorz Trzmiel email: grzegorz.trzmiel@put.poznan.pl tel. 616652693 Elektryczny ul. Piotrowo 3A, 60-965 Poznań		
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności, kompetencji społecznych:		
1	Wiedza:	Podstawowe wiadomości z elektrotechniki, elektroniki, informatyki i automatyki. Ma elementarną wiedzę na temat budowy, obsługi, doboru oraz programowania sterowników PLC.
2	Umiejętności:	Programowanie w języku C, Pascal lub innym języku wysokiego poziomu. Potrafi sformułować algorytm sterowania procesem oraz dobrać założenia projektowe.
3	Kompetencje społeczne	Ma świadomość wagi pracy własnej oraz zespołowej, potrafi przejmować odpowiedzialność za realizowane zadania projektowe.
Cel przedmiotu:		
Zapoznanie się z zasadami projektowania, konstruowania oraz obsługi systemu sterowania i wizualizacji, konfiguracji elementów systemu oraz możliwości środowisk SCADA. Zaznajomienie się z możliwością pracy w trybie symulacyjnym oraz szczególnie z rzeczywistym obiektem nadzorowanym przez sterownik PLC. Wykonanie własnego projektu i dokumentacji z wykorzystaniem sterownika PLC.		
Efekty kształcenia i odniesienie do kierunkowych efektów kształcenia		
Wiedza:		
1. posiada rozszerzoną wiedzę w zakresie wykorzystywania narzędzi informatycznych w systemach SCADA, projektowania i programowania algorytmów sterowników PLC stosowanych w sterowaniu procesami przemysłowymi, w szczególności w procesach wytwórczych wykorzystujących OZE - [K_W20+++] 2. ma usystematyzowaną wiedzę o bieżących osiągnięciach i tendencjach rozwojowych z zakresu teorii sterowania i wizualizacji procesów przemysłowych w energetyce odnawialnej - [K_W08+, K_W09+++]		
Umiejętności:		
1. potrafi przewodzić i nadzorować pracę zespołu projektowego w dążeniu do sprawnej realizacji zadania - [KU_02+++] 2. potrafi opracować kompletną dokumentację projektu - [KU_01+++] 3. umie sformułować założenia i specyfikację projektu współpracy urządzenia ze sterownikiem PLC i systemem SCADA zgodnie z obowiązującymi zasadami i normami - [KU_10+++]		
Kompetencje społeczne:		
1. podejmuje starania, aby rzetelnie i w sposób zrozumiały przedstawić osiągnięcia w dziedzinie współpracy systemów SCADA ze sterownikami PLC w systemach OZE, prezentując kilka możliwych potencjalnych rozwiązań projektowych - [K_K02++, K_K04+]		
Sposoby sprawdzenia efektów kształcenia		

<p>Wykład:</p> <ul style="list-style-type: none"> - weryfikacja wiedzy niezbędnej w trakcie zajęć projektowych w ciągu semestru, - zaliczenie w postaci testu pisemnego na ostatnich zajęciach wykładowych. <p>Zajęcia projektowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykonanie projektu wizualizacji i sterowania wybranym procesem wykorzystującym współpracę ze sterownikiem PLC, - umiejętność współpracy w ramach zespołu praktycznie realizującego zadanie projektowe. 		
Treści programowe		
<p>Wykład stanowi charakterystykę systemów SCADA ze szczególnym uwzględnieniem praktycznych aspektów dotyczących zasad funkcjonowania, konfiguracji oraz eksploatacji wybranych elementów systemu. W obrębie zajęć projektowych realizowana jest współpraca systemu SCADA z rzeczywistym sterownikiem PLC w systemie energetycznym. Nacisk skierowany jest na przedstawienie możliwości, zasad i uniwersalności wymiany informacji między systemem SCADA a dowolnym sterownikiem PLC.</p> <p>Projektowanie: realizacja projektu indywidualnego/zespołowego bazującego na współpracy sterownika PLC oraz oprogramowania SCADA. Wykonanie opracowania do projektu.</p>		
Literatura podstawowa:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Cupek R., Metody wizualizacji rozproszonych procesów przemysłowych. Praca doktorska, PŚ, Gliwice, 1998 2. Marciniak P., Wprowadzenie teoretyczne do systemów SCADA, Self Publishing, 2013 3. Jakuszewski R., Programowanie systemów SCADA., Gliwice, 2006 		
Literatura uzupełniająca:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kościelny J. M., Systemy nadzorowania i wizualizacji procesów przemysłowych ? wymagania, kryteria oceny, PW, Warszawa, 1998 2. Kasprzyk J., Programowanie sterowników przemysłowych., WNT, Warszawa, 2006 3. Schneider Electric, Vijeo Citect 7.1, 7.2 - Pierwsze kroki, Instytut Szkoleniowy Schneider Electric, Warszawa 4. Broel-Plater B., Układy wykorzystujące sterowniki PLC. Projektowanie algorytmów sterowania, Wydawnictwo Naukowe PWN SA, Warszawa, 2008. 5. CiTechnologies: System pomocy środowiska CitectSCADA., 2006-2012 6. Schneider Electric, Vijeo Citect 7.1, 7.2 - Pierwsze kroki, Instytut Szkoleniowy Schneider Electric, Warszawa 7. Prace dyplomowe IEiEP 8. Internet 		
Bilans nakładu pracy przeciętnego studenta		
Czynność		Czas (godz.)
1. udział w wykładach		15
2. udział w zajęciach projektowych		15
3. udział w konsultacjach		5
4. analiza literatury zgłębiającej tematykę wykładów		5
5. przygotowanie do zaliczenia wykładu		5
6. przygotowanie do zaliczenia projektu		15
7. zaliczanie projektów		2
Obciążenie pracą studenta		
forma aktywności	godzin	ECTS
Łączny nakład pracy	62	2
Zajęcia wymagające bezpośredniego kontaktu z nauczycielem	37	1
Zajęcia o charakterze praktycznym	32	1